

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő
DR. GAAL ENDRE.

Megjelenik minden vasárnap
Kéziratok nem adnak vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A honatyák — bicelnek.

A kormányt a közelmúltban blamáge érte. Első kísérletre nem tudta keresztülvinni a sürgősséget. Alkotmányos felfogás szerint az év végéig szentesítve kell lennie a jövő évi költségvetésnek, a mostan divattá vált indemnítással való kormányzás ellenkezik a szigorú értelemben vett alkotmányossággal. A kormány tudja és éri ezt és hogy maga is ne essék abba a bűnbe, melyet elődeinél annyiszor korholt, sürgősen leakarja tárgyalni az esztendői költségvetés.

A sürgősség kimondásához 150 képviselő aláírása és jelentése szükséges. Jól értjük meg, négyszázon felüli honatyá közül csak 150-nek kell megjelennie az illető ülésen. A felénél is jóval kevesebb. És ime, amikor a névsor felolvasására került a sor, nagy keservesen is csak valami szüneten képviselőt lehetett csatasorba állítani, a többi tudja isten hol, a habzó sörös pohár és a gábel mellett hűsölt vagy melegedte.

Nem tennék szövé a esetet, ha nem lenne jellemző. Ha nem állandó és megszokott képe lenne ami politikai életünknek, hogy a polgári és társadalmi tisztviselők vállalói csak a **eim és a jövődem nézőpontjából** tekintik a beléjük helyezett bizalmat, azt azonban, hogy kötelességeiknek meg is feleljenek, teljesen fölöslegesen tartják.

Ideje, hogy az ilyen nagyuri és kényelmes felfogás ellen végre erőlyes intézkedések lépjenek életbe.

Aki képviselő, törvényhozó, azt nem azért választották meg honfőtársai, hogy tekintélyes mellékjövedelmet biztosítsanak neki. A mandátum-

mal munka is jár, kinek a munka nem izlik, az mondjon le a közéleti szereplésről. Elvégre a mandátum nem arra való, hogy azzal vigékedjünk, avagy hengegjünk.

Van ország, ahol a törvényhozóknak egyáltalán nem jár fizetés. Ezzel azt akarják elérni, hogy csak erkölcsi és vagyoni tekintélyvel bíró ember vállalkozzék erre az állásra, mely tiszteletbeli lévén, anyagi előnyököt nem biztosít. Így legalább is valószínű, hogy a képviselő pontosan meg fog felelni kötelességének, mivel jómódu ember létére nem kell egyéb kenyér kereset után futkosnia.

Egy másik rendszer már sokkal tökéletesebb és amellett célravezető is. Ez pedig az, hogy csakis az a képviselő kapja meg a napidíját, aki tényleg részt vesz a gyűléseken és egy bizonyos szám, mondjuk 5 vagy 10 szeres távollét a mandátum megsemmisítésével járjon.

Ez kitűnő rendszer és igen alkalmas volna nálunk is arra, hogy a képviselőket kötelességük teljesítésére szorítsa. Hiszen ma egész nyíltan üzük azt a szokást, hogy egyetlen ülésen sem vesznek részt és csak egyszer havonta jelennek meg a parlament táján, fizetésük felvétele alkalmával.

Nagyon sok képviselőnek olyan állása van, mely megsem engedi azt, hogy törvényhozói tisztének telkiismeretesen megfeleljen. Gyűvédek, akiknek délelőttönként tárgyalásuk van a bíróságnál, gazdák, akiknek messze vidéken van a birtokuk, ugyan, hogy is jelenhessenek meg az ilyenek napról napra a parlamentben?

De ha hivatásuk akadályozza őket, akkor ne vállaljanak olyan munkát,

melynek teljesítésére idejük nincs. És csak az fogadja el a törvényhozói fűsztséget, aki komolyan veszi e hivatást.

Végtére is az országot kormányozni még pedig jól kormányozni, nem olyan feladat, melyet csak úgy foghegyről, félvállról lehet elintézni. A hivatalnokot, aki pontosan nem végezi kötelességét, aki egy hónapban csak egyszer megy hivatalba, elcsappják. A magyar képviselőség ma nem nobile officium. Fizetett állás. Tessék tehát eleget tenni annak a kötelességnek, munkakörnek, mire vállalkoztak.

Birtokrendezések. A Csikvármegyében folyamatban levő birtokrendezések a nagy ellenzések dacára is rendre-rendre bevégeződnek. Csikszentmártonon a hitelesítések a múlt héten értek véget s az eljáró törvényszéki bíró, nehogy a gazdaközönség a tavaszi időjárás szeszélyei-miatt még egy félévi bizonytalan késedelmet szenvedjen, most télvíz idején adja birtokba az új tagokat. A nagy hidegben való s napestig a szabadban való tartózkodást igénylő terhes munka nagy elszántsá és példátlan buzgóságot kíván, melyért valóban nagy elismerés illeti az eljáró bírót.

Csikszentkirályon az érvénybe lépett új törvény folytán megtámadott és felfüggesztett tagosításra nézve a napokban érkezett le a földmivelési miniszter döntése, mely szerint a felfüggesztett tagosítási eljárás folyamatba teendő.

Felette érdekes a földmivelési miniszternek a tunsádi tagosítás tárgyában hozott határozata, mely szerint Tunsádon a tagosítás ezáltal nem hasznos és nem célszerű, mert Tunsád község lakosságánál a belterjesebb szabad gazdálkodáshoz szükségesek kellek az idő szerint hiányzanak. Hogy mik azok, az az idő szerint hiányzó kellek, azt a miniszter ur nem mondja, de majdnem egész bizonyossággal rá lehetne fogni, hogy ezen hiányzó kellekek Nagy

György képviselő ur a megmondhatója, ki a plurális és singuláris szavazatoknak a várományosa. Mégis csak nagy baj, mikor a közgazdasági kérdéseket az uralkodó politika szájaire irányítja s nagy szellemi szegénység vagy talán ravaszság kell ahhoz, mikor a politikai érdek lötszólagos kedvéért, ilyen ez idő szerint való hiányzó kellekek fedeztetnek fel. Ha a dolog komoly nem volna, országosan lehetne nevetni azon, hogy a tunsádi föld ezáltal nem alkalmas a tagosításra, még pedig azért, mert a lakosságnál szükséges kellekek ez idő szerint hiányzanak. Tehát ezután nem a földet kell tagosítani, hanem a lakosság kellekeit, ami alatt alig lehet egyebet érteni, mint a szavazatokat. E szerint Nagy György ur egy tagban fogja kikapni a kellekeit. Megbődül a jámbor halandó, mikor ilyeneket olvas! A tunsádi birtokosság évek óta rákötött egy vagyont a tagosítási eljárásokra s most egyszerre arra ébred, hogy annak a tenger költségnek egyszerre fucs lett, mert ott fenn a miniszteriumban képesek naivul elhinni, hogy azoknak a megszüntetési kérelmeknek az aláírói csakugyan ellenzik a tagosítást s nem tudják jelfogni, hogy azokat az aláírásokat csak az uralkodó terror kényszeríti ki. Résztvevő szánalommal kell kerdeznünk, hogy hol van az az ugynevezett állandó gazdasági szakbizottság, mely nevé adja az ilyenekhez s melynek javaslatára a földmivelési miniszter az ilyen politikai kalandorságoknak fel ül?

Nyughatatlan szomszédaink.

Ausztriában, rövid alkotmányos aera után, megint hivatalnok miniszterium foglalta el a bársonyszékeket. Tehetetlen bábok, szürke egyéniségek, akiknek nincs más feladatuk, mint a császár parancsát követni és nesz nélkül tolni előre az állami háztartás gépezetét.

Bennünket ez a dolog két szempontból érdekel közelebbről. Az első az, hogy nagyon szomorú világot vet ami szövetségesünkre, hogy semmiképpen nem képes az alkotmányosság meggyőző megmaradni, a másik pedig,

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Késő.

Irtá: **Fallos Árpád.**

A sors eme lelketlen színjátzó, néha jókedvében, olyan lehetetlen s pazar helyzeteket teremt, amelyből kiutat találni a szerencsétlen deliquensnek szinte lehetetlen. Amikor pedig egy fényes sugár bevilágít és tisztázza a helyzetet, akkor már rendesen késő, a tragédia befejezést nyert s a függöny, — melyet ilyen esetekben a kopsorsófedél helyettesít, — legördül.

Kezdődik az előadás...

Kovách Gergely, de genere Taksony, mikor jelesen letette az érettségét, — bevonult a 7-es huszárkhoz, hogy mint önkéntes eleget tegyen katonai kötelezettségének.

A családi tanács, no mert a nemes, nemes és vitélő Kovách familiában ilyen is volt, ugy határozott, hogy a Gergely fiuból, mivelhogy iskoláit eddig is kitűnő eredménnyel végezte, diplomata legyen. A mód hozzá megvolt s a kamarási méltóság már születésénél fogva is megillette őt.

A pálya, mit Gergelynek szántak fényes volt s a családi horoscopok szép jövőndőt jósláltak a valóban tehetséges ifjunak.

Már szeptember végén nagy készülődések jelezték, hogy a Kovách familiában, a megye ezen első gentry familiájában, nagy eseményeknek tekintenek elébe. Már hogyné hiszen a család szemefénye, az egyetlen, a

majoreszko készült el kerek egy esztendőre a háztól.

Az egész nemesi kuria csak ugy visszhangzott a nagy dübörgéstől, amint a ládákat csomagolták, melyben a fiatal önkéntes háztartását szállították.

Hosszu bucsuzkodás, még nagyobb lakoma előzte meg távozását s ugy látszott, mintha a válás egy örökéletnek szölet volna, oly nehezen ment az elkészülődés.

A fiatal Kováchnak gyöngyélete volt a huszáréknál.

Az igaz, hogy mintaserü katona volt s noha neki volt a legtöbb zsebpénze összes önkéntes társai között, még sem ő volt az, kinek dorobzolásáról legtöbbet beszélt a fáma.

Fellebbvalói valósággal imádták az enni-valóan csinos s minden tekintetben kiváló fiút. Ezredesse valósággal bálványozta s folyton csak azt hajtotta:

— Ennye de jó huszártiszt lenne ebből a sneijdig kölyökből!

Az bizonyos, hogy ugy az exercirplacon, mint a reitculban a legügyesebb volt, mert senki oly stramm nem masirozott, sem pedig ugy meg nem ülte a lovat, mint ő, még a fiatalabb tiszteteket sem véve ki.

Az iskolában pedig ő volt a legkiválóbb mindenben.

A brigadéros inspiciált. Már a lovardában feltűnt neki a gyönyörűen lovagló fiú.

Megis kérdezte a »Schulkommandáns«, hogy ki az a szöke fiu, azon az almásszürkén.

A derék kapitány jó eléggülten mosolygott deresdó bajuszába, mig kimondta:

— Az a Kovách Gergely.

— Gratulálók kapitány ur, azt a fiut szépen megtanították lovagolni, Kreutzdonnerwetter!

A lovaglás után exercirozás volt. A brigadéros csóvalta fejét.

A kapitány aggódva kérdezte, hogy talán valami nem tetszik neki?

— Dehogynem tetszik. Eppen az a baj, hogy nagyon is tetszik. Az a szöke fiu..., hogy is hívják... az a jó lovas...

— Kovách Gergely.

— Igen az a Kovách Gergely. Hiszen az ugy masirozik, mint egy kis Isten. Kreutzdonnerwetter!

Ennek is vége volt. Az önkéntesek felsiettek az iskolába. Következett az examinalás.

Huh, beh drukoltak a fiuk. Mert hát katonáéknál nem divik az a jó szokás, hogy a tanár urak szölitgatják elő a nebulókat, — persze azokat, a kikkel tündetni akarnak. — ...It a brigadéros szölitja fel az önkénteseket. Aki pedig nem tud, annak azután befűtöttek. Jön a kaszárnyaáristom.

A brigadéros belépett. Hallottli csönd borult az egész iskolára. Elövette az okuláréját, kezébe a »Sizlistát«, amely megmutatta, hogy ki melyik helyen ül, majd megszölitte.

— Kovách Gergely előlépett. Az egész osztályon a megkönnyebbülés moraja zajlott keresztül. Jól tudták, hogy Gergely pajtás megállja helyét.

Csakugyan megis állta. Ugy felelt, mint a karikacsapás.

A marcona, de jószágos képu brigadéros szokás szerint beszédet tartott, melyben az önkénteseket további szorgalmas munkára buzdította, majd pedig távozni készült.

— Igaz, Kovách Gergely, jöjjön velem az ezredirodába szölt még menőfélben a brigadéros.

Az ezredirodában, az összes tiszték jelenlétében a brigadéros elébe ment Kovách Gergelynek.

Kedves barátom, engedje meg, hogy megszorítsam a kezét. Ilyen önkéntes, ki emyire megfelelt volna minden követelménynek, még nem került szemem elé, pedig már harminc esztendeje viselem a császár kabálját.

Mondja kedves barátom, nem érezne hajlandóságot a katonai élethez? Az ilyen tiszt becsületére valónak a hadseregnek, de még monarchiának is.

Kovách Gergely elpirult a fényes kitüntetésre, majd pedig bátran megmondta, hogy biz ő nem idegenkedik az uniformistól.

Még az nap levelet irt édesapjának. Megirta az esetet, ugy ahogy történt s kérte engedélyét, hogy aktiv katona lehessen.

Édes apja másnap már az ezred székhelyén termett. Fia eszméje nem ragadta el éppen. De amidőn beszélt a kapitánnyal, meg az ezredessel s látta minő a hangulat fia fényes katonai képességei iránt, nem tudta megtagadni beleegyezését.

Igy lett Kovách Gergelyből aktiv huszártiszt.

S az ezred nem is csalatkozot benne. A legfontosabb, a legképzettebb tiszt vált belőle. Fellebbvalói csodálták, a legénység pedig egyenszen imádtá.

Katonáéknál már ugy van szokásban, hogy a tiszteteket hol ide, hol oda helyezgetik.

hogy Ausztria ezen szállított politikai viszonyaiól ítélhetjük meg azt, mi válnék Magyarországból, ha elég gyöngye lenne, hogy a nemzetiségekkel ezután is olyan formán, keztős kézzel bánnak el, mint eleddig.

Ausztriát csakis nemzetiségi politikája juttatta ide. Az a számtalan különböző nyelvű és származású népesség, mely ma a Habsburgok egysége alatt egységes államot alkot, annyira széthúzó tendenciákat képvisel, hogy előre látható az a pillanat, melyben az összefoglaló a broncs lehall Ausztriáról és ez a kínosan vergődő tákolmány megint elemeire hull szét.

Bár ezt a percet mindenki előre látja, az osztrák államhatalom természetesen mégis azon van, hogy menőnél későbbre tölje ki ezt a percet.

Ennek pedig egyetlen módja van, minden radikálizmust, minden nyílt szinvallást el kell kerülni, hogy ne nyíljék alkalma valami nemzetiségnek, nyíltan és szintén radikálisan elszakadni Ausztriától és a bomlási processust megindítani.

A fortwursteln azaz tovább húzni speciális osztrák találmány. Anyira osztrák, hogy nélkülük szinte el sem képzelhető többé Ausztria kormányzata. És ha egyszer akad egy függetlenebb, nyíltabban fellépő miniszterium, az már magában hordja a bukás csiráit, annak már megvan a számlálva napja. A Beck miniszterium esete ékes bizonyítéka e tételnek.

Reánk, magyarokra nézve a mai körülmények között örvendetes Ausztriának ez a gyöngösége. De rögtön veszélyessé válhatik, ha egy alkotmányellenes uralom következne, mert a szabad Magyarország csak a szabad Ausztriával együtt védelmezhető meg politikai jogait.

A tanulság pedig, amit az osztrák helyzetből leszűrünk az, hogy minden erőnkkel utját kell állni annak, hogy a nemzetiségek nálunk is olyan befolyásra tegyenek szert, mint Ausztriában. Attól ugyan, hála Istennek még messze vagyunk, hogy miniszteri székkel is meg kelljen kínálunk egy-egy nemzetiségét, de a képviselőházban felhangzó nemzetiségi szónoklatok már eléggé intenek arra, hogy soká nem szabad késlekednünk.

Végzetes hiba lenne, ha a választói jog törvénybe iktatása alkalmával nem biztosítanánk különleges jogokat és előnyöket a magyarol irni és olvasni tudóknak azokkal szemben,

akik csak valamely nemzetiség nyelvén tudnak olvasni és írni, arra várni amíg majd az iskola egy új magyarul tudó generációt nevel fel, teljesen kárbaveszett fáradság, az a magyarul tudás, melyet csak kényszerűségből sajátítanak el, csak azért, hogy a magyarraót saját országából kiverjék, nem fog hasznunkra válni.

Ha tehát nem akarunk Ausztria sorsára jutni, ha nem akarjuk, hogy nálunk is az államalkotó elem kénytelen legyen folyton-folyvást meghunyászkodni a nemzetiségi követelések elől, akkor őrizzük meg, védjük meg jogainkat és követeljük meg mindenkitől, ki ebben az országban politikai jogokat akar gyakorolni, hogy legelőször írni és olvasni tudjon az állam nyelvén.

A nemi kérdésről.

Ime egy kérdés, mely minden gondolkozó és nem közönséges lelkületű ember gondolat világának fontos tényezőjét képezi akkor, mikor ébred az emberi öntudata — az ifjú években katherából, szülőktől, templomi szószékéről hallott, tanult, éretlen ésszel természetes okoknál fogva nehezen érthető vallási tanítások e kérdésre vonatkozó — nevezük — akkori igazsági következtében az egyént eltöltő álszemérem, másrészt a fejlődő nemi szerelemnek fenti okok, mint az érzékiségre visszaható örökkel szemben az »ember« e természetes joga érvényesítése iránt a lélek mélyén érzett benső igazsága, a józan ész sugallta ugynevezett nemi egyensúlyra való helyezkedésért vivja kínos küzdelmét egy tiszta erkölcsi milióért, melyben világosan akarja látni és maga szeplőtelenességében a természet eme szent erejének, mily célra hogyan és mikénti felhasználhatását. S mindaddig míg az egyén lelki fejlődésének ama pontjához mikor már emberileg is kezd önállóságra törekedni, el nem érkezik, ingadozó, felületes, laikus, az erkölcs, női és férfi tisztesség mint fogalom megértésében, valamint abban össze fér-e az erkölcsi érzéssel a házassági a házasságon kívüli viszony, bűn-e a férfi és nő jogi és erkölcsi kötelek nélküli tiszta szerelmének e két köteleken belül nemi létté is változó viszonya.

Igazságos-e, hogy a társadalmi felfogások külön mértékkel mérjék a férfi nemi muljtát valamint a nőét?

Ez egy oly kérdés melyben megállapodásra jutunk abszurdum, mert míg magunk a a nemi ingerek, másrészt a vallási és jogi törvényeink, valamint az orvosi tudomány határozott igazsági keretben belül mozognak mindig, mikor a nemi élet labirintusában erkölcsi érzületünk kritériumot keres.

Nem nevelés-e a kérdéssel foglalkozni, még kevésbé pszichológiai visszateketség korunkban, mikor a pornografikus irdalom dombján szemétként teremnek a minden erkölcsöt oktató nélkül, látszólag fölvilágosításul szolgáló, de alapjában hangzatos

cimek alatt irt érzék ingerlő dudvák, melyek nemcsak hogy meleg ágyai a társadalmi élet sok irányú laikusai erkölcsstelen milieijének, de okozója millió és millió avatlatlan erkölcsi romlásnak, kik kapva kapnak a tudományos szinezetű? de minden komoly pszichológiai és filozófiai tudás nélkül irt s nagy kelen-dőségnek örvendő álbolessegeken, melyekből önmaguk sajnálatos és öntudatlan álltatasával világosság helyett érthetetlen khaoszra találnak.

Komoly e kérdés, sokkal komolyabb annál sem, hogy teljesen dekadens riporterek nagyképszerűsítő szellemi nyegleségeinek tárgyul engedje át e kérdés beható fejtegetését a tudomány és intelligencia ama nívó-áuján álló társadalmi sfaera, melynek kezébe van letéve az egyén, a család, a társadalom a nemzet erkölcsé józansága.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatokkal való foglalkozásom közepette ragadta meg figyemem tolstoj Leó »Kreuzer Szonata«-ja — Vera naplója és Forel zürichi egyetemi tanárnak a nemi élet kérdését illetőleg irt és előadott értekezése.

Tolstoj Leó gróf ez a sajtáságos egyéniség, ki fiatal éveiben Szentpéter vár első dandyja, egy csillogó világi, ki az élet verőfényében szeméremet és tisztességet nem ismerő módon tiporja a szerelem törvényeit, delelőjén megundorodva a parfümös mocsár ledér céda kigőzblgéseitől orvosságot keres a bánat az önvád, a buskomorság ellen s műveiből kiérzethetőleg enyhülést keres Krisztus hitelvei igazságainak kutatásában s mint egy modern próféta új irányt nyitva az irdalomban — hirdeti a természet örök törvényét »Szeress« — s tovább boncolva a szeretetnek mint e relatív érzelemnek a nemi étellel kapcsolatos jelentőségét meghasonlík önmagával. Ennek követését hirdelve hiszi az emberi nem boldogságának elérhetését consequenter a megsemmisülésben.

Minő lélektani alsurdum és abnormis jelenség e hatalmas szellem ilyen megnyilvánulása talán nem más ez, mint tisztulása és tulinomódása a dekadensnek. Mert őt hinni — negatívója az életnek s szembe szállás a legfelsőbb hatalommal, mely az Istenség szikráját oltotta az emberi nembe akkor mikor egy új egyed létrehozására ösztönt és anyagot oltott a nemekbe. Tosztolj e magas idealizmusa kétség kívül a dekadenciából való új életre ébredése s új szellem világának néző pontja, idális ábránd képe egy aesthetikus világnak, melyben a szűzi tisztasággal megszületik az erény, a szeretettel a béke s szociális elvei pedig megszüntetik a létező küzdelem nehézségeit. Egy ember — kinek világ felfogása e földi boldogságot illetőleg utópia.

Vera egy tisztult, világos, egy fenkölt gondolkozású lány, ki vőlegényét kimondhatatlan rajongással szereti s boldog azon tudatban, hogy vőlegényének iránta érzett szerelme is oly tiszta, mind az övé, s valami földöntúli rajongással csüng vőlegényén, ki-ről azt hiszi, hogy addig sohasem szeretett mást s még boldogabb azon hitében, hogy vőlegénye tiszta a bűntől. Viszonyuk folyamán Vera egy régi barátinőjével megtudja, hogy vőlegényének barátinőjével huzamos ideig tartó viszonya volt s mi több megtudja azt is, hogy vőlegénye is egy a többek közül, ki ifjú éveiben ép oly mohó vágyal és göggel tépte a szerelem virágait mint megannyi más. Mint szíven sebzett oroszán jaidul fel e tudatra Vera s a szerelem és csalódás motívumai öldöklő harcot vivnak benne s irtóztatos haragra lobbanva kérdi ön magában, — hol a tisztesség, hol az erkölcs, hol az erény? miért mér a társadalom két mértékkel, miért védi a női becsületet ha nagylelkűen megocsát a férfinak, mennyivel értékesebb a nő erkölcsé, erénye, az oltár lépcsőjéig, mint a férfié, hisz a férfinak az apa szerep ép oly szent és magasztos, mint a nőnek az anyaság. Miért menti fel hát a társadalom a férfit a bűne alól, hogy a roncsát nyujtja oda annak, kit nem ismert, a nem sejtett vőlegénynek megörizte szűzi tisztaságát, ami az ártatlanság, a női lélek rózsza szirma házaseletéig, miért követel a férfi ártatlanságot a nőtől és miért sorozza a bukkottak közé azt a nőt, kit ép oly joggal feloldozhatna a társadalmi felfogás az előítéletek a nyomorban a bűnbe a kárhozható tasztító — szententiai alól, mint a férfit, avagy miért nem sujtja a férfit is ép oly e felfogás, mint a nőt..... és így foly tovább az igazságtalanságok fölötti kínos szenvedése a hőféher lelkű Verának. Bűn-e szeretni s ha a házás életben a nemi élet megengedeti, miért erkölcsstelen az ki annak keretén kívül viszonyt folytat. Ime e nő szenvedése, minden gondolata egy-egy kérdő pontja a közfelfogás által szentesített konvencionális »hazug igazságoknak«.

Miért huny szemet az egyház a coelibátus reakcióinak... és így tovább ezernyi vad egy tiszta öntudatu lelkig művelt és intelligens lány ajakáról s e fájdalom, me-

lyet Vera szíven milliók éreznek, egy soha meg nem gyógyuló sebe az ideálisan gondolkozni tudó embereknek, neve: nemi kérdés, mellékeve: erkölcs, tisztesség.

Forel a tudós professor, kiben a hus és vérből való »ember« beszél, s ki szent meggyőződéssel hirdeti, hogy a nemi élet az ember legtermészetesebb joga.

Vera szerelme plátói ki bár látja, tudja érzi, hogy egy férfi és nő viszony pusztá lelki közösségen nem alapulhat mégis remeg fél reszket a bűnös fértől s önmaga a bűn tudatától.

Sajtáságos lélek!

Mikor fog az emberi szellem a tévelygések rab bilincsei alól felszabadulni, vajon tiszta erkölcsi érzülettel, hittel szívünkben bűn-e a nemi élet? miért beszélünk oly hal-kan e kérdéstről, miért forog mindnyájunk erkölcsi értéke e kérdésben követett ösvénye körül, miért mérég és méz vegyüléke a szerelem? természet csodája ez? talán! Isteni része élünknek az érzellel párosult kéj, mely félti önmagát.

Az új bortörvény.

Az ugynevezett borhamisítási törvény, mely 1993. XXIII. t.-c. elnevezés alatt ismeretes igaz, hogy egyes határozatai tekintetében módosításra szorult, de ezt novelláris uton is nyélbe lehetett volna ütni. Azonban az Ausztriával megkötött kiegyezés XXI. cikkelye a magyar kormányt új bortörvény alkotására kötelezi és pedig azzal a megszerítással, hogy a legalább is az osztrák bortörvényhez hasonló szigorú rendelkezéseket tartalmazzon. Ennek következtében jött létre az új bortörvény javaslat, melyet Darányi Ignác földmívelési miniszter e hó 12-én terjesztett a képviselőház elé. A törvényjavaslatról el kell ismerni, hogy eléggé szabatosan van formulázva s határozmányai közérthetőek, bár némi ellentmondások és a borkereskedésre nézve hátrányos rendelkezések mégis fordulnak elő benne. A büntetések rendkívül szigorúak, ami a kiegyezés következménye, melyben kivan köve, hogy az osztrák bortörvényhez hasonló büntetések állapítandók meg. A 67. §-ból álló törvényjavaslat lényegesebb határozmányai röviden a következők:

Az 1. §. a bor forgalmát állapítja meg, ellentétben a mostani bortörvényvel, mely a hamis, vagy hamisított bor forgalmát determinálta. Az 1. §. szerint bor elnevezés alatt az a szeszital értendő, mely kizárólag a szőlő leveleiből erjedés útján állítottatott elő. Ez ellentétben áll a 34. §-al, mely gyümölcsbort is ismer s ennek készítését megengedi.

A 2. §. a pincekezelésnél használható szerek állapítja meg. Nevezetesen szabad lesz a mustot befőzés által süriteni, a mustot és bort kénezni, savtalanítani, deríteni, színében javítani, szinteleníteni, szénsavval feltrissíteni, borészlesterítővel átterjeszteni, fejteni, szürni, hevíteni, más borral összekeverni, de mindezeknél a műveleteknél csak azokat az eljárásokat és csak azokat az anyagokat szabad alkalmazni, amelyeket a törvényjavaslat elő ír. Noha az e pontban előirt anyagokon kívül más szert, vagy anyagot a borhoz használni nem szabad a 3. — és a következő §-ok bizonyos esetekben a szeszest és a cukrozást még meg is engedetik. A must cukrozása általánosságban nem engedtetik meg, vagyis rendszerint tilalom alá esik. Minthogy azonban vannak kivételesen oly évjáratok, amelyekben a kedvezőtlen időjárás miatt a must természetes cukkortartalma oly tulságosan alacsony marad, hogy az abból a mustból fejlődő bor, jofórmán élvezhetetlen volna, a törvényjavaslat gondoskodott arról, hogy ily kivételes esetekben a must megfelelő cukrozása az érdekelt fél által kért és elnyert külön engedély mellett s a megállapított határok közt, fogatosítható legyen. Általánosságban tilos a bor szeszestése is az alkohol tartalom gyarapítása céljából. De mivel hibás, vagy beteg borok kezelésénél, bizonyos borderítő szerek előkészítésénél stb. a szesz használata nem kerülhető el, a törvényjavaslat a szesz használatát megengedi, azonban azzal a korlátozással, hogy a szesz mennyiség, amely ezen az uton a borba kerül, egy százalékot nem haladhat túl.

Külön fejezet szól a tokaji borok védelméről, mely igen szigorú rendelkezéseket tartalmaz s a tokaji hegyvidékek termelt borok cukrozását, süritését, házását határozottan tiltja s véget vet annak az abusznak, hogy más vidékről a tokaji hegyvidékre behozott borok ismét »tokaji« elnevezés alatt adassanak el.

A III. fejezetben különös figyelmet érdemel a törkölybor kérdésének szabályozása, mely akként oldott meg, hogy törkölybort kizárólag hazai fogyasztásra, csak viz felöntésével (cukor nélkül), éventékt legfeljebb 10 hektoliternyi mennyiségben és csak azok-

Kovács Gergelyt is elhelyezték valami unalmas fészekbe, oda valahová az Isten háta mögé, egy galiciai kirendeltségbe.

S innen kelteződött az az időszak, amikor a szerencse, melynek eddig dédelgetett kedvence volt, hátat fordított neki.

Egy szép napon a sürgönyhordó riasztotta fel álmából. Magyarországból jött a távirat, mely értesítette, hogy apja súlyosan megbetegedett, kérjen szabadságot s utazék azonnal haza.

Lóhalálába sietett ezredeséhez, ki szó nélkül szabadságot adott.

Ottthon lesújtó hír várta. Édesapja kite-ritve feküdt. Golyót röpített agyába, mert nem tudta elviselni a gondolatot, hogy a Kovács familia, mely eddig a legvagyonosabb volt az egész megyében, mások segélyére szoruljon.

Hátrahagyott levelében szerencsétlen tözsdé spekulációkat emlegetett, melyek a romlásba kergettek.

Szegény Kovács Gergely még alig ocsudott fel reitenetes tájdamából, már is érezni kellett azokat a kellemetlenségeket, melyekről eleddig távoli katonáskodása alatt sejtelve sem volt.

Hogy a szerencsétlen Kovács Gábor öngyilkos lett, kibúlt az utolsó szeg is abból az épületből, melynek alapját a romlás vésszes szuja oly régen megörölte már.

Kovács Gergely belátta, hogy az ősrégi kurián nincs mit keresnie.

Ügyvédjüket megbizta, hogy intézze el ő az anyagi dolgokat s a temetés után sietve visszautazott állomáshelyére. Atyai örökségül nem vitt magával, csupán szomorú emlékeket és egy lefűnt dicső kor keserű reminiscenciáit.

Mikor ügyvédje lebonyolította édes apja adósságait, kitűnt, hogy anyja után maradt örökségének is reá kellett mennie, csak hogy apja szeplőtlen nevét megőrizhesse.

Kissé nehezen ment, beleszokni az új rendbe. Huszáréknál nem úgy szabták meg a fizetést, hogy abból ki is lehessen jönni. Szükségek kellék az otthoni segítség, vagy mint ők nevezik, apaszás.

Kovács Gergely azonban kijött a fizetésével. Nem csinált adósságokat. Az igaz, hogy kedvenc sárja kancájál el kellett adnia, hogy még a régi jó időkből visszamaradt számláit kiegyenlíthesse.

De ugyan kifog egy sárja kanca felett szomorkodni. Gergely sem szomorkodott, legalább úgy mutat, noha a szeme nagyon gyanus fényben csillogott, mikor a kupec a vigan ficánkoló Junót elvitte.

A cigarettáknál is engednie kellett. Mikor az ügynök, ki ebbeli szükségleteit beszerezte, meglátogatta, hogy rendeljen-e szármára vagy ezer darabot Karióból, sajnálatlalt jelentette ki, hogy szolgálataira többé már nem reflektál, mert orvosa egészségi okokból eltiltotta őt a dohányzástól.

És Kovács Gergely nem dohányzott többé.

E szomorú napokban, egy kis fűsséget hozott a garnizonba egy színésztrupp. Tisztársai váltig hívták Gergelyt, hogy nézze meg az előadásokat. Gergely nem volt erre hajlandó, noha a gyász év már geszrég letelt.

De végre annyira telebeszéltek fejét a primadonna szépségével, hogy szinte maga is kíváncstvá lón annak megszemlélésére.

(Vége következik.)

nak szabad saját termésű törkölyből készíteniök, a kiknek 2 katasztrális holdnál nincs nagyobb szőlőjük, ha nem foglalkoznak borkereskedéssel, borméréssel, vagy kis mértékben való elárusítással. Forgalomba hozni azonban a törkölybort semmi körülmények között sem szabad.

HIREK.

— Olvasóinkhoz. Felkérjük lapunk igen tisztelt előfizetőit, hogy hátralékos előfizetési díjajukat beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldése emiatt fennakadást ne szenvedjen.

— Kitüntetés. A király Jakab Rudolf marosvásárhelyi táblabíróinak a kuriai bírói címet és jeleget adományozta.

— Részleges mozgósítás. Hiába tagadnak, a hadügyminiszter azon tényre, hogy nemely gyalogezrednek egyes zászlóaljait a déli határ erősítésére rendeli, a részleges mozgósítás előjele. A nagyváradi 37-ik gyalogezred harmadik zászlóalja pénteken indult Zimonyba.

— A Szinpártoló Egyesület. A helyi szinpártoló egyesület alapító tagjai egyre növekednek. A h. t. folyamán jelentették be belépési szándékukat az Unió erdőipar részv. társaság és báró Popper Sándor 300—300 korona alapítási díjjal. A színügyi bizottság nevezettek a csikszeredai szinpártoló egyesület alapító tagjait felvette, s köszönetét fejezte ki az alapító összeg adományozásáért. Az egyesületnek ezideig már több mint 1000 korona áll rendelkezésére, úgy hogy már ebben a színi évadban a közönség igen csinos és stilszerű díszletek mellett fogja végig nézni az előadásokat.

— Várossá alakulás. Amint egészen megbízható forrásból értesültünk a belügyminiszteriumban már dűlőre jutott Csikstapolczának és Csikszögöd községeknek Csikszereda várossal való egysítésének ügye és pedig kedvezően az egysítés érdekében. Csikszereda város fejlődése érdekében fölötté örövendünk ennek az értesülésnek már csak azért is, mert az egysítés folytán Csikszeredának mintegy 7000 lakosa lesz s valószínűleg a városi tanácsnak előre látással sikerülni fog a város ügyeit, igazgatását, rendszertel egy megye székhelyhez illoen rendezni.

— Jégpálya megnyitása. A csikszeredai korszolya-egylet, mint minden évben úgy az idén is gondoskodott arról, hogy a korszolyázók részére a jégpálya elkészüljön. Habár az ünnepélyes megnyitása december 6-án lesz, már most is lehet korszolyázni. Beiratkozni a jégpálya pavilonban kitett iven lehet és egyéb tudnivalókkal Veres Árpád kir. alügyész, egyleti pénztárnok szolgál felvilágosításul. A magunk részéről, a kellemes és egészséges sportot nagyon ajánljuk társadalmunk figyelmébe, annál is inkább, hogy az egyesület nemcsak buzgósga hajótörést ne szenvedjen.

— Kezelő személyzet beosztása. Vármegyénk főispánja a következőkről értesít: Gál János volt megyei központi irnokot a felcsiki járásból a központba helyeztem vissza, Salló Dénes ujonnan kinevezett központi irnokot és Csizsér Károly díjnokot a felcsiki járási főszolgabíróvához s Demes Ferencz ujonnan kinevezett díjnokot a kászón-alciki járási főszolgabíróvához osztottam be szolgálateltelre.

— Rendőrkapitány ur figyelmébe ajánljuk a járdák tisztításának szigorú ellenőrzését. A nagyobb havazás folytán hullott hó némely helyen még most is a járdán van, s a közbejött enyhébb idő folytán némely helyen annyira sík, hogy alig lehet rajta járni.

— Szánkózás. Városunk fiatalágának egy része kellemes téli szórakozást kíván meghonosítani Csikszeredában. Schweizi és a Tátrában is divatos minta szerinti kis szánkókat hozat, amelyekkel alkalmas lejtőn nem túl nagy hidegben a délutáni órákban igen kellemesen lehet elszórakozni. Ez a sport igen divatos és igazi élvezetet nyújtó. Nincs kellemesebb érzés annál, mint az eszeveszettül rohanó szánkónál biztosan és veszély nélkül úlni. És az idejél ennek a szórakozásnak úgy látszik kedvezni is fog. Már is olyan nagy hórétteg borítja a mezőket, utakat, hogy a leesés vagy szánkóval való felfordulás sem okoz semmiféle veszedelmet. A fiatalág ezuttal felhívja a kellemes és egészséges sport iránt az érdeklődők figyelmét.

— Munkabérek. Csodálatos, hogy a gazdasági viszonyok rosszabodásával párhuzamosan emelkednek a cselédek bérei, holott annak éppen ellenkezően kellene történnie. Ha a gazdának nincs haszna, sőt néha reá fizet gazdaságára, hogyan adjon fokozottan magasabb bért a cselédjének. Egy kocsisnak a bére nem kevesebb mint 150 forint, egy gazdasági nőcselédé 80—100 forint. 50 fo-

rinton alul a legkisebb nőcselédet sem lehet megfogadni. És a mellett hova fejlődünk. Kérlelni, instálni kell a cselédet, mert hanem ott hagy. Olyan kinövésői és elkorcsosulásai ezek ami gazdasági viszonyainknak, amelyek feltétlenül a gazdák közönség tönkretételét fogják eredményezni.

— Előmunkálattal engedély. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Wildner Károly nyug. tábornok és Borszék Soma nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos budapesti lakosoknak a szekely vasuti hálózatból Gyergyóditronál kiágazólag Borszék érintésével Gyergyóbélbor községig vezetendő keskeny esetleg szabályos nyomtványu helyi érdekű vasutovonalra kiállított előmunkálattal engedély érvényét egy év tartalmára meghosszabbította.

— Meghívó. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1908. évi november hó 30-án (hétfőn) d. u. 3 órakor, saját hivatalos helyiségében (Széchenyi-ter 23. sz. Bányai-féle ház II. em.) teljes ülést tart.

— Új kávéház. A Vigadó helyiségében az új kávéház megnyílt.

— Hangverseny. A Vörös Kereszt gyermekszentmiklósi fiókja folyó hó 11-én hangversenyt rendezett kevés érdeklődés mellett. A kellemesen részletezett és összehozott műsor elbirt volna akár milyen kritikussal telt házat. A műsort E. Deér Kálmán magánjeleket száma nyitotta meg, mindvégig élénk érdeklődést és vidám hangulatot kelte. Havas Rózsika énekszámairól valahányszor irunk, mindannyiszor az elragadtatás hangján kell megemlékezzünk. Olyan hanganyagot, mint amilyennel Havas Rózsika rendelkezik, de mennyire rendelkezik, — a jó lsten csak jó kedvében szokott teremteni. Nagy Lajosné urasszony kísérte zongorán, könnyedséggel és finom nűánsszal. Egy, kevésszer nyújtott élvezetben is volt része a közönségnek, amennyiben a zeneakadémia itthon időző növendéke Olescher Lili zongora játéka is szerepelt a műsoron. A tudás, a nemes technika, a gyakorlat mindvégig lebilincselve tartotta a közönséget (csupán csak az okozott egy kis bosszúságot, hogy a sokat emlegetett légy zűmmögése helyett profán hangokat kellett csitíttatni.) Az elemi erővel kitörő elismerés zúgó tapsa minden mellékletekint nélkül ösztintén szólhatott Olescher Lilinek, a kitől még sok-sok művészi élvezetet várhat sok előkelő koncert terem. A Havas Rózsika, Nagy Lajosné, Márdirosz Kristóf, Frey Ferenc és Köllönte Béla melodramatikus népdal egyveleg száma öszhangzásban és sikerben csattanója volt est műsorának. Ott voltak: Asszonyok: Csiky Kálmánné, dr. Dobribán Antalné, dr. Gergely Elekne, özv. Lázár Gyuláné, Frey Ferencné, özv. Kálmán Istvánné, Olescher Vilmosné, özv. Novák Antalné, dr. Pongrácz Károlyné, özv. Köllönte Józsefné, Gaál Miklósné (Ditró) Sáska Kajetánné, E. Deér Kálmánné, dr. Tiltscher Edéné, Melik Andorné (Remete), Melik Istvánné (Remete), Vákár Lászlóné, Vákár P. Arthurné. Leányok: Csiky Sarolta, Gaál Ilonka, Dobribán Patyó, Lázár Szidike, Volmann Gusztó. Sáska Irénke, Tiltscher Alice, Gereöffy Etelka, Olescher Lili, Vákár Iluska és Elvira.

— „A szárhegyi galambok“ címmel elbeszéléskötetet rendezek sajtó alá, amelybe munkáim színe-javát válogattam össze. Ez elbeszélések nagy része a »Budapesti Hirlap«, »Pesti Hirlap« és a »Magyarország« tárcarovatában jelent meg. A díszesen kiállított munka értékét emelni fogja Neogrady Antal kiváló festőművésznök gyönyörű aquarell cimlappja. A díszmű a karácsonyi könyvpiacon van szánsa s megjelenéséről a közönség annak idején a sajtó útján fog értesülni. Előfizetési ára fűzve 3 korona. Bolti ára 4 korona. Diszkrétésben 5 korona. Az előfizetési pénzeket sziveskedjék lakasomra (Budapest, VIII., Nagyteplom-utca 29. sz.) küldeni. Kiváló tisztelettel Tomori Jenő.

Csenevész gyermekek gyorsan egészségesekké válnak, ha a Scott-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

Az Emulsió készítéséhez szükséges a Scott-féle máj-vaj, amely a halak májából készül, és amelyet a legújabb orvosi tudományok igazoltak.

A SCOTT-féle Emulsió

oly édes, mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztli még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 Ft. Kapható minden gyógyszerárban.

A Magyarországi Községi és Körjegyzők emlékirata.

(Vége.)

Az 1901. évi XX. tc. 34. §-ában nyert és a 124000—1902. számú rendelettel kilátásba helyezett községi ügyviteli szabályzat kibocsátása még mindig késik.

Pedig addig is, amíg a jelen tiszteletteljes felterjesztésünk első részében előadott azon kérelmünk, hogy a jegyző az őt megillető helyre, a községek élére állíttassék, a községi törvény novellájis uton leendő módosításával teljesíttetnék: meg lehetne szüntetni azt a ferde helyzetet, amelyet egészen élethüen esetleg Nagyméltóságod akkori elődje, 1904. évi XI. t.-c. indokolásának a jegyzői állás jogkörére vonatkozó részében.

Ami óhajunk ugyan az, hogy községi helyzetünk élő törvénnyel szabályoztassék, ha azonban a jelen politikai helyzetet Nagyméltóságod nem tartja alkalmasnak arra, hogy e kérdést a törvényhozás elé vigye, arra kérjük, hogy a törvényben nyert felhatalmazással élve, a községi ügyviteli szabályozni és abban szolgálati helyzetünket és az előjáróság többi tagjaihoz való viszonyunkat a mai kor szellemében megállapítani méltóztassék.

Hovatovább több panasz merül fel az ország különböző vidékeiről, a hitközségi járulékok kivetése és behajtása körüli teendők végzése által a községi- és körjegyzők vállaira zuduló és kellemetlen teendők miatt.

Az amugy is agyonterhelt jegyző teendőit mód felett szaporítja ezen hitközségi járulékok kivetése; holott a hitközségek a maguk kebelében is rendelkeznek oly egyekkel, akik e kivetést minden különösebb megterhelés nélkül teljesíthetnek.

Az előjáróságoknak tehát csak a kötelezők volna meghagyandó, hogy a hitközségi járulékok kényszer-behajtásához esetleg karhatalmat adjanak, magát a behajtást teljesítsék azonban a hitközségnek erre hivatott szervei. (Gondnok, templombíró, presbiterium stb.)

Általában nagy róvására van a jegyzői tekintélynek, hogy a jegyző végrehajtási teendőket köteles végezni.

Akkor, amikor a községi jegyzővel a kihalt közeosztályt, a nemzet gerincét akarjuk pótolni; akkor, amidőn a jegyzői anyakönyvvezetőül s a nép jólétének egyik főintézőjéül állítjuk oda a községek élére; akkor, amikor a jegyzőt a szociális alkotások körül mint főfaktort akarjuk működésben látni: a végrehajtás gyűlöletes munkáját feltétlenül ell kell állítani.

Csak nemrég jaidultunk fel amiatt, mert a miniszterelnök ur öngyéméltósága a képviselőházhöz benyújtott adóreform-tervezet egyenesen végrehajtóvá akarja újra megtenni a jegyzőt; — most pedig tovább megyünk és arra kérjük Nagyméltóságodat, miszerint intézkedjék oly irányban, hogy a népesebb községek végrehajtókat tartsanak; a szegényebb és kisebb községekben pedig a végrehajtási eljárást — a végrehajtási költségeknek az állampénztárba való befizetés ellenében — állami kör-végrehajtók végezzék.

Mert addig hiába fogják a jegyzőt odaállítani a nép elé annak vezetőjéül és atyjául, amíg benne az exekutor látja; bizalommal nem fog irányában viselkedni, amin egyébként nem is lehet még csak csodálkozunk sem.

Már az 1905. évi október 30-án tartott közgyűlésünkben felirunk Nagyméltóságod akkori elődjéhez, az 1901. évi XXI. t.-cikk 3. §-ának oly értelmű módosítása iránt, hogy az elhagyottá nyilvánított és az állami gyermekmenhelybe felvett, 15 éven aluli koru gyermekek eltartási, nevelési és kiképzési költségei az államháztartást terheljék.

A községekre szoruló 7 éven felüli korban levő gyermekek gondozása oly óriási terheket ró némely községünkre, hogy azok maholnap nemcsak nem lesznek képesek egyéb kulturális és közigazgatási teendőik teljesítésére, hanem a szó szoros értelmében csőd élé jutnak.

Ellenkezik a köztelherviselés elvével, hogy amíg egyik község — szerencséjére — majdnem teljesen mentve van ezen óriási teherrel — mondhatnók: csapástól — addig más községek pótdadjuknak gyakran 30—40 százalékkal terheltlen képesek csak a törvény által rájuk rótt kötelezőségeket eleget tenni.

Elismerjük, hogy az államháztartás mérlege is oly erősen igénybe vétetik, hogy csak nagy államférfiúi és pénzügyi tudással képes azt a pénzügyi kormányzat némi felesleggel zárnai: viszont a községek szintén elérték a teherviselési erőpróba legfeszültebb mértékét s tartanunk kell tőle, hogy a hur tovább feszítettven: elszakad.

És e helyütt engedje meg Excellenciád, hogy rámutassunk ama visszasságra, amelyet az a körülmény okoz, hogy a községi illetőség kérdése össze van kapcsolva az elhagyott gyermekek, továbbá a községekre szoruló eltartásával. Nyiljan merjük hangsúlyozni, hogy az illetőségi vitás kérdések

lebonyolítása körül, a községeknél mindig ügydöntő szerepet játszik az a körülmény, hogy az illetőséget nyert egyén és utódai elszegényedés esetén a község terhére lesznek s annak terheit csak fokozzák.

Micsoda elképzeltethetlen huzavonának, az illetőség elismerése alóli kibuvás hányféle mesterkéltség fogásainak, a törvény részei miféle szemenszedett kihasználásának vetne gátat s hány esetben jelentkezne áldásos hatása annak a törvényes rendelkezésnek, amely a szegényügyet az egész vonalon állami feladattá tenné, még ha ezért a községeket egy tűrhető pótdóval terhelné is meg.

Ma Magyarországon rövid uton csak az juthat illetőséghez, akinek ehhez való jussa kézenfekvő, vagy oly anyagi viszonyok között van, hogy a községek nem tarthatnak attól, hogy valaha a község eltartottjaivá váljanak. Azonban az a szegény házicselőd, iparossegéd, amelyik, nem rendelkezik földi javakkal, elvárhat évekig, amíg a legutolsó fórum az illetőségét megállapítja.

Legyen szabad tehát Nagyméltóságodat arra kérnünk, miszerint tegye megfontolás tárgyává, hogy nem lehetne-e az illetőségi kérdést a község eltartási kötelezettségének kérdéséről teljesen elválasztani s ezzel különösen a legszegényebb néposztályt irtózatossá kellemetlenségektől megmenteni.

Ezekben vagyunk bátrak Nagyméltóságod elé terjeszteni azon sérelmeket és óhajokat, amelyeknek orvoslása és teljesítése az egész jegyző karnak és a vezetőségünkre bízott községeknek elsőrangú kivánásáig képezik.

Elismerjük, hogy nagyobb halmazattal jöttünk Nagyméltóságod elé, mint amelynek feldolgozása a belátható legrövidebb időn belül teljesíthető volna.

Pedig a kérdések mind fontosok, a sebek nyitnak és fájdalmasak. A gyógyító kéz sokáig nem késlethet, mert különben komplikációk állhatnak elő, amelyek veszélyeztetik közigazgatásunk helyes menetét.

Bizunk a Nagyméltóságod politikai és közigazgatási látóképességében, amely helyes sorrendet fog szabni e kérelmek között s érvényre emeli azt, ami már elodázást nem tűr és előkészíteti azokat, amelyek máról-holnapra meg nem oldhatók.

Az egész jegyzői kar rokonszenve és szeretettel kíséri Nagyméltóságodat ezen munkálkodásában.

Mély tisztelettel vagyunk a Magyarországi Községi- és Körjegyzők Orsz. Közpon-ti Egyletének Budapestben, 1908. évi november hó 7-én tartott évi rendes közgyűléséből,

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói:

Jászberényi Miklós. Tiszay Bálint,
egyleti főjegyző. egyleti elnök.

Szám 8291—908. IIkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csedő István ügyvéd által képviselt csikszentmiklósi róm. kath. egyházmegye pénztára végrehajthatóan csikszépvíz községe végrehajtásának elleni 40750 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén levő Csikszépvíz határán fekvő a csikszépvízi 29. sz. tjkvben A + 9 sorsz. 3953/4., 3954., 5955. és 6956/12. hrsz. a felvett együtt 859. hrsz. 555 ölnyi területű erdőre 43692 korona hecsértékben illetve ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908. évi december hó 17. napján délelőtt 10 órakor a Csikszépvíz községénél megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kérehez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csikszeredában, 1908. évi január hó 12 napján.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Csizsér,
kir. tisztelettel.

Laptalajdonos és főszerkesztő: Dr. NAGY MÁTYÁS.

Raktáron levő téli egyszerű és diszkalapok beszerzési áron alól. Szolid a pontos kiszolgálás. Az ó-budai különlegesség vászon egyedüli nagy raktára.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR! MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Van szerencsém a m. t. vevőközönség szíves tudomására hozni, hogy túl nagy raktár miatt üzletemben az összes áruk mélyen leszállított árban lesznek eladva

1 méter jó minőségű kreton	20 krtól feljebb	1 méter 70 cm. szoles francia mosó flanel	75 krtól feljebb
1 méter gyapott delein	28	1 mtr 120 cm szél. a szőszövet sima és mintásott minden színben	50
1 méter finom gyapju francia delein	50	1 méter 120 cm. szeles sibelin posztók	85
1 méter himzett batist	15	1 méter 140 cm angol sima velmék	2 forint 25
1 méter mosó (parket), flanel	25	1 m-tr 140 cm. angol kosztüm gyapju kelme	2 50

Továbbá fekete és gyászkelmek nagy választékba, sima és bluz selymek, selyem rezlik lehető legolcsóbb árban. Férfi- és flu-ruhászövetek és keszruhák, rövid bőr-bérelt kabatok. Női felöltők. Rendkívüli nagy választék férfi nyakkendőkben. Női és férfi fehéreműek a legfinomabb kivitelig. Szörme boak és karmantyuk a legolcsóbbtól a legfinomabb kiállításban. Nagy raktár női-, férfi- és gyermekcipőkben. Garnitúrák, függönyök, szőnyegek, kocsitakarok nagy választékban minden árban. Továbbá felhívom az igen tisztelt vevőközönség hegesz figyelmét, kézimunka, disztárgyak és pipere raktáromra, mint nagyon alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékokra. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, teljes tisztelettel

POTOTZKY MÁRTON, divat-, kézmű-, rövidáru- és készruha-raktára, CSIKSZEREDÁBAN.

NURIDSÁNY KÁLMÁN NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT-ÜZLETE, CSIKSZEREDÁBAN.

FIGYELEM!

A t. vevőközönség b. figyelmét felhívom a teljesen újonnan berendezett izléses és jómindségű áruimra. A karácsonyi idenyre tekintve, hogy régi áruim egyáltalán nincs, de hogy én is ez alkalommal kedvezményeket nyújtsak vevőimnek, a raktáron levő összes áruimat a rendes ártól eltérve, sokkal olcsóbban számítom. például:

3 méter kockas vagy csikos posztó aljnak, ezelőtt	kor. 9.— most kor. 5.
3 méter kockas vagy csikos angol posztó, ezelőtt	15.— 9.
5 méter costum-posztó sima, kockas és csikos, ezelőtt	20.— 12.
1 méter kozmanosi finom karton	— 60
1 méter flanel, ezelőtt	1.40 — 90
1 pár női posztó cipő fűzős, ezelőtt	9.— 6.
1 pár férfi box cipő fűzős, ezelőtt	20.— 13.—

továbbá mindennemű kézimunka, csugrén. canaván, ejszaki szöveten, smyrna, lenből psantlece futó és előrajz nyomda stb.

A mélyen tisztelt közönség pártfogását kérve, vagyok kész szolgálattal:

Nuridsány Kálmán női- és férfi-divatüzlete, Csikszeredában.

Apafi Mihály-utca 198. házszám, (Gál András-féle ház).

„Utazás a föld körül” nyolc kötet teljesen új, jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

CZÁKA BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szíves figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kíméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezelt, legízletesebb, friss hentesárukkal szolgálhassam ki mindennap, ugymint:

Párisi-, lengyel-, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófőtsajt, virsli és stbi cikkekből.

Főtörökvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek s felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN.

Naptárak az 1909-ik évre

nagy választékban kaphatók Szvoboda József könyv- és papírüzletében, Csikszeredában.

A VII. ÁGHURU KÁSZON-IMPÉRI RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárusítását átvettük s azt naponta friss töltésben házhoz is elszállítva helyben 12 fillérért literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a viz hazaszállítását a délelőtti folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget kivéve a budai-vizes üveget cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel

Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

forduljon minden érdeklődő, ki szívt fektet I. fajtszta anyagra.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

GYÜMÖLCSFÁK disz- és kerítés növények stb.

Nemes szilvacsemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok, európai, amerikai sima és gyökeres vesszők. Árjegyzékét ingyen küld:

FISCHER és Tarsai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%—3 1/2%—4%—4 1/2%-os kamatra készpénzben.

Személy- és táreza-váltóhitel

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyéneknek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakzerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapesten:

VI., Andrásy-ut 62. sz. a. van.

(Válaszbélyeg melléklendő).

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszünk.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

FOLYÓSITUNK: Jelzálogkölcsönök II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5 1/2%-al.

Tisztviselői kölcsönök állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. — Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki pénzüzetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi pénzüzetet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzesoportnál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

Vezérképviselőség Csikvármegye területén:

Dr Gaal Endre, Csikszeredában, Apafi Mihály-utca 300. szám (Pototzky-ház).